

NL

NL

NL

EUROPESE COMMISSIE

Brussel, 7.1.2011
COM(2010) 768 definitief

2010/0371 (NLE)

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

**inzake de ondertekening van de Overeenkomst tussen de Europese Unie en het
Koninkrijk Saudi-Arabië inzake bepaalde aspecten van luchtdiensten**

TOELICHTING

1. Achtergrond van het voorstel

- **Motivering en doel van het voorstel**

Naar aanleiding van de arresten van het Hof van Justitie in de zogenaamde "Open Skies"-zaken heeft de Raad de Commissie op 5 juni 2003 een mandaat verleend om met derde landen te onderhandelen over de vervanging van sommige bepalingen in bestaande overeenkomsten door een overeenkomst op het niveau van de Unie¹ (het "horizontale mandaat"). Een dergelijke overeenkomst heeft tot doel alle luchtvaartmaatschappijen uit de Europese Unie niet-discriminerende toegang tot luchtroutes tussen de Europese Unie en derde landen te verlenen en bilaterale overeenkomsten voor luchtdiensten tussen lidstaten van de Europese Unie en derde landen in overeenstemming te brengen met de wetgeving van de Europese Unie.

- **Algemene context**

De internationale luchtvaartbetrekkingen tussen lidstaten van de Europese Unie en derde landen worden traditiegetrouw vastgelegd in bilaterale overeenkomsten met betrekking tot luchtdiensten tussen lidstaten van de Europese Unie en derde landen, in bijlagen bij dergelijke overeenkomsten en in aanverwante bilaterale of multilaterale regelingen.

Lidstaten overtreden de wetgeving van de Europese Unie wanneer zij traditionele bepalingen betreffende de aanwijzing van luchtvaartmaatschappijen opnemen in hun bilaterale overeenkomsten inzake luchtdiensten. Dergelijke bepalingen verlenen een derde land het recht om de machtigingen en vergunningen van een luchtvaartmaatschappij te weigeren, in te trekken of op te schorten wanneer deze maatschappij door een lidstaat van de Europese Unie is aangewezen, maar wanneer deze lidstaat of onderdanen ervan niet substantieel eigenaar zijn van of zeggenschap uitoefenen over deze maatschappij. Dit wordt beschouwd als discriminatie van luchtvaartmaatschappijen uit de Europese Unie die op het grondgebied van een lidstaat zijn gevestigd maar in handen zijn van en gecontroleerd worden door onderdanen van andere lidstaten. Dit is in strijd met artikel 49 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, dat onderdanen van een lidstaat van de Europese Unie die hun recht op vrijheid van vestiging uitoefenen, garandeert dat ze in de ontvangende lidstaat dezelfde behandeling krijgen als de onderdanen van die lidstaat.

Er zijn nog meer aspecten, zoals de belasting op vliegtuigbrandstof of mededinging, welke in overeenstemming moeten worden gebracht met de wetgeving van de Europese Unie door bestaande bepalingen in bilaterale overeenkomsten voor luchtdiensten tussen lidstaten van de Europese Unie en derde landen te wijzigen of aan te vullen.

- **Bestaande bepalingen op het door het voorstel bestreken gebied**

De bepalingen van de Overeenkomst vervangen de bestaande bepalingen in de acht bilaterale overeenkomsten voor luchtdiensten tussen lidstaten van de Europese Unie en

¹ Besluit 11323/03 van de Raad van 5 juni 2003 (niet publiek toegankelijk).

het Koninkrijk Saudi-Arabië, of vullen deze aan.

- **Samenhang met andere beleidsgebieden en doelstellingen van de EU**

Aangezien de Overeenkomst de bestaande bilaterale overeenkomsten voor luchtdiensten in overeenstemming brengt met de wetgeving van de Europese Unie, dient zij ook een fundamentele doelstelling van het externe luchtvaartbeleid van de Europese Unie.

2. Raadpleging van belanghebbende partijen en effectbeoordeling

- **Raadpleging van belanghebbende partijen**

Wijze van raadpleging, belangrijkste geraadpleegde sectoren en algemeen profiel van de respondenten

Tijdens de volledige duur van de onderhandelingen zijn zowel de lidstaten van de Europese Unie als het bedrijfsleven geraadpleegd.

Samenvatting van de reacties en hoe daarmee rekening is gehouden

Er is rekening gehouden met de opmerkingen van lidstaten van de Europese Unie en het bedrijfsleven.

3. Juridische elementen van het voorstel

- **Samenvatting van de voorgestelde maatregel**

Overeenkomstig de mechanismen en richtsnoeren in de bijlage bij het "horizontale mandaat" heeft de Commissie met het Koninkrijk Saudi-Arabië onderhandeld over een overeenkomst ter vervanging van sommige bepalingen in bestaande bilaterale overeenkomsten inzake luchtdiensten tussen lidstaten van de Europese Unie en het Koninkrijk Saudi-Arabië. Bij artikel 2 van deze Overeenkomst worden de traditionele aanwijzingsbepalingen vervangen door een EU-aanwijzingsbepaling, waardoor alle luchtvaartmaatschappijen uit de Europese Unie gebruik kunnen maken van het vestigingsrecht. Artikel 4 heeft betrekking op de belasting op vliegtuigbrandstof, een kwestie die geharmoniseerd is bij Richtlijn 2003/96/EG van de Raad tot herstructurering van de communautaire regeling voor de belasting van energieproducten en elektriciteit, en met name artikel 14, lid 2. Bij artikel 5 worden mogelijke strijdigheden met de mededingingsregels van de Europese Unie opgeheven.

- **Rechtsgrondslag**

Artikel 100, lid 2, en artikel 218, lid 5, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

- **Subsidiariteitsbeginsel**

Het voorstel is volledig gebaseerd op het door de Raad verleende "horizontale mandaat", rekening houdend met de kwesties die onder de wetgeving van de Europese Unie en bilaterale overeenkomsten voor luchtdiensten vallen.

- **Evenredigheidsbeginsel**

Bij de Overeenkomst worden bepalingen in bilaterale overeenkomsten voor luchtdiensten slechts in zoverre gewijzigd of aangevuld als nodig is om deze in overeenstemming te brengen met de wetgeving van de Europese Unie.

- **Keuze van instrumenten**

De Overeenkomst tussen de Europese Unie en het Koninkrijk Saudi-Arabië is het meest efficiënte instrument om alle bestaande bilaterale overeenkomsten voor luchtdiensten tussen lidstaten van de Europese Unie en het Koninkrijk Saudi-Arabië in overeenstemming te brengen met de wetgeving van de Europese Unie.

4. Gevolgen voor de begroting

Het voorstel heeft geen gevolgen voor de begroting van de Europese Unie.

5. Aanvullende informatie

- **Vereenvoudiging**

Het voorstel voorziet in vereenvoudiging van de wetgeving.

De desbetreffende bepalingen van bilaterale overeenkomsten voor luchtdiensten tussen lidstaten van de Europese Unie en het Koninkrijk Saudi-Arabië worden vervangen of aangevuld door in één enkele EU-overeenkomst ondergebrachte bepalingen.

- **Nadere uitleg van het voorstel**

Overeenkomstig de standaardprocedure voor de ondertekening en sluiting van internationale overeenkomsten wordt de Raad verzocht de besluiten inzake de ondertekening en inzake de sluiting van de Overeenkomst tussen de Europese Unie en het Koninkrijk Saudi-Arabië inzake bepaalde aspecten van luchtdiensten goed te keuren en de personen aan te wijzen die bevoegd zijn om de Overeenkomst namens de Europese Unie te ondertekenen.

Vorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

inzake de ondertekening van de Overeenkomst tussen de Europese Unie en het Koninkrijk Saudi-Arabië inzake bepaalde aspecten van luchtdiensten

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 100, lid 2, in samenhang met artikel 218, lid 5,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie²,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Bij besluit van 5 juni 2003 heeft de Raad de Commissie gemachtigd met derde landen te onderhandelen over de vervanging van sommige bepalingen in bestaande bilaterale overeenkomsten door een overeenkomst op het niveau van de Unie.
- (2) De Commissie heeft namens de Unie met het Koninkrijk Saudi-Arabië onderhandeld over een Overeenkomst inzake bepaalde aspecten van luchtdiensten (hierna "de Overeenkomst" genoemd), volgens de mechanismen en richtsnoeren in de bijlage bij het besluit van de Raad van 5 juni 2003.
- (3) Onder voorbehoud van sluiting op een later tijdstip dient de Overeenkomst waarover de Commissie heeft onderhandeld, te worden ondertekend en voorlopig te worden toegepast,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

De ondertekening van de Overeenkomst tussen de Europese Unie en het Koninkrijk Saudi-Arabië inzake bepaalde aspecten van luchtdiensten wordt goedgekeurd namens de Unie, onder voorbehoud van sluiting van deze Overeenkomst.

De tekst van de Overeenkomst is aan dit besluit gehecht.

² PB C, blz.

Artikel 2

De voorzitter van de Raad wordt gemachtigd de persoon (personen) aan te wijzen die bevoegd is (zijn) de Overeenkomst namens de Unie te ondertekenen, onder voorbehoud van sluiting ervan.

Artikel 3

In afwachting van de inwerkingtreding van de Overeenkomst wordt ze voorlopig toegepast vanaf de eerste dag van de maand volgende op de datum waarop de partijen elkaar in kennis hebben gesteld van de voltooiing van de daartoe vereiste procedures³.

Artikel 4

De voorzitter van de Raad wordt gemachtigd de in artikel 8, lid 2, van de Overeenkomst bedoelde kennisgeving te verrichten.

Artikel 5

Dit besluit treedt in werking op de dag waarop het wordt aangenomen.

Artikel 6

Dit besluit wordt bekendgemaakt in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Gedaan te Brussel,

Voor de Raad
De voorzitter

³ De datum vanaf welke de Overeenkomst voorlopig wordt toegepast, wordt door het secretariaat-generaal van de Raad in het *Publicatieblad van de Europese Unie* bekendgemaakt.

BIJLAGE

OVEREENKOMST

tussen de Europese Unie en het Koninkrijk Saudi-Arabië inzake bepaalde aspecten van luchtdiensten

DE EUROPESE UNIE

enerzijds, en

HET KONINKRIJK SAUDI-ARABIË

anderzijds,

(hierna "de partijen" genoemd)

VASTSTELLEND dat verscheidene lidstaten van de Europese Unie met het Koninkrijk Saudi-Arabië bilaterale overeenkomsten voor luchtdiensten hebben gesloten die bepalingen bevatten welke in strijd zijn met de wetgeving van de Europese Unie.

VASTSTELLEND dat de Europese Unie exclusief bevoegd is voor diverse aspecten die mogelijk zijn opgenomen in bilaterale overeenkomsten voor luchtdiensten tussen lidstaten van de Europese Unie en derde landen.

OPMERKENDE dat in een lidstaat gevestigde communautaire luchtvaartmaatschappijen overeenkomstig de wetgeving van de Europese Unie het recht hebben op niet-discriminerende toegang tot luchtroutes tussen de lidstaten van de Europese Unie en derde landen.

GELET OP de overeenkomsten tussen de Europese Unie en bepaalde derde landen waarin onderdanen van deze derde landen de mogelijkheid wordt geboden eigendom te verwerven in luchtvaartmaatschappijen die een vergunning hebben gekregen overeenkomstig de wetgeving van de Europese Unie.

ERKENNENDE dat de bepalingen van de tussen lidstaten van de Europese Unie en het Koninkrijk Saudi-Arabië gesloten bilaterale overeenkomsten voor luchtdiensten die in strijd zijn met de wetgeving van de Europese Unie met deze wetgeving in overeenstemming moeten worden gebracht om een solide rechtsgrond voor luchtdiensten tussen de Europese Unie en het Koninkrijk Saudi-Arabië tot stand te brengen en om de continuïteit van dergelijke luchtdiensten te garanderen.

VASTSTELLEND dat luchtvaartmaatschappijen volgens de wetgeving van de Europese Unie in principe geen overeenkomsten mogen sluiten die de handel tussen de lidstaten van de Europese Unie kunnen beïnvloeden en die tot doel of als gevolg hebben dat de mededinging wordt verhinderd, beperkt of verstoord.

ERKENNENDE dat sommige bepalingen van de tussen lidstaten van de Europese Unie en het Koninkrijk Saudi-Arabië gesloten bilaterale overeenkomsten voor luchtdiensten i) die luchtvaartmaatschappijen verplichten of aanzetten tot overeenkomsten tussen ondernemingen, besluiten van ondernemersverenigingen en onderling afgestemde feitelijke gedragingen die ertoe strekken of tot gevolg hebben dat de mededinging op de relevante routes wordt verhinderd, beperkt of vervalst; of ii) die de gevolgen van dergelijke overeenkomsten,

besluiten of onderling afgestemde feitelijke gedragingen versterken; of iii) waarbij de verantwoordelijkheid voor het nemen van maatregelen die de mededinging tussen luchtvaartmaatschappijen op de relevante routes verhinderen, beperken of vervalsen, wordt toevertrouwd aan luchtvaartmaatschappijen of andere particuliere economische operatoren, het effect van de op de ondernemingen toepasselijke mededingingsregels ongedaan kunnen maken.

VASTSTELLEND dat de Europese Unie er in het kader van deze Overeenkomst niet naar streeft om het totale volume aan luchtverkeer tussen de Europese Unie en het Koninkrijk Saudi-Arabië te wijzigen, noch om het evenwicht tussen communautaire luchtvaartmaatschappijen en luchtvaartmaatschappijen uit het Koninkrijk Saudi-Arabië te wijzigen, noch om te onderhandelen over wijzigingen in de bepalingen van bestaande bilaterale luchtdienstovereenkomsten inzake verkeersrechten,

ZIJN ALS VOLGT OVEREENGEKOMEN:

ARTIKEL 1

Algemene bepalingen

1. In deze Overeenkomst wordt onder 'lidstaten' lidstaten van de Europese Unie, en onder 'EU-Verdragen' het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie verstaan.
2. Wanneer in de overeenkomsten van bijlage 1 wordt verwezen naar onderdanen van de lidstaat die partij is bij de Overeenkomst, wordt dit begrepen als een verwijzing naar onderdanen van de lidstaten van de Europese Unie.
3. Wanneer in de overeenkomsten van bijlage 1 wordt verwezen naar luchtvaartmaatschappijen van de lidstaat die partij is bij de Overeenkomst, wordt dit begrepen als een verwijzing naar de door die lidstaat aangewezen luchtvaartmaatschappijen.

ARTIKEL 2

Aanwijzing door een lidstaat

1. De bepalingen van de leden 2 en 3 van dit artikel hebben voorrang op de overeenkomstige bepalingen van de in bijlage 2, onder a) en b), genoemde artikelen wat betreft de aanwijzing van een luchtvaartmaatschappij door de desbetreffende lidstaat, de vergunningen en machtigingen die door het Koninkrijk Saudi-Arabië aan deze luchtvaartmaatschappij zijn toegekend en de weigering, intrekking, opschorting of beperking van de vergunningen en machtigingen van de luchtvaartmaatschappij.
2. Wanneer het Koninkrijk Saudi-Arabië een aanwijzing door een lidstaat ontvangt, verleent het zo spoedig mogelijk de passende vergunningen en machtigingen, voor zover:
 - i. de luchtvaartmaatschappij, overeenkomstig de EU-Verdragen, op het grondgebied van de aanwijzende lidstaat is gevestigd en beschikt over een

geldige exploitatievergunning overeenkomstig de wetgeving van de Europese Unie; alsmede

- ii. de lidstaat die verantwoordelijk is voor de afgifte van het Air Operator Certificate op doeltreffende wijze controleert of de luchtvaartmaatschappij de regelgeving naleeft en wanneer de bevoegde luchtvaartautoriteit duidelijk in de aanwijzing is vermeld; alsmede
 - iii. de luchtvaartmaatschappij rechtstreeks of door een meerderheidsbelang eigendom is van lidstaten en/of onderdanen van lidstaten, en/of van andere in bijlage 3 vermelde landen en/of onderdanen van die landen, en deze landen en/of onderdanen daadwerkelijk zeggenschap uitoefenen over de luchtvaartmaatschappij.
3. Het Koninkrijk Saudi-Arabië mag de vergunningen of machtigingen van een door een lidstaat aangewezen luchtvaartmaatschappij weigeren, intrekken, opschorten of beperken mits:
- i. de luchtvaartmaatschappij, overeenkomstig de EU-Verdragen, niet op het grondgebied van de aanwijzende lidstaat is gevestigd of niet beschikt over een geldige exploitatievergunning overeenkomstig de wetgeving van de Europese Unie; of
 - ii. de lidstaat die verantwoordelijk is voor de afgifte van het Air Operator Certificate niet op doeltreffende wijze controleert of de luchtvaartmaatschappij de regelgeving naleeft, of wanneer de relevante luchtvaartautoriteit niet duidelijk in de aanwijzing is vermeld; of
 - iii. de luchtvaartmaatschappij niet rechtstreeks of door een meerderheidsbelang eigendom is van lidstaten en/of onderdanen van lidstaten, en/of van andere in bijlage 3 vermelde landen en/of onderdanen van die landen, en deze landen en/of onderdanen niet daadwerkelijk zeggenschap uitoefenen over de luchtvaartmaatschappij; of
 - iv. het Koninkrijk Saudi-Arabië aantoont dat de luchtvaartmaatschappij, door krachtens de onderhavige overeenkomst verkeersrechten uit te oefenen op een traject dat een punt in een andere lidstaat omvat, de door een bilaterale overeenkomst tussen het Koninkrijk Saudi-Arabië en die andere lidstaat opgelegde beperkingen van de verkeersrechten omzeilt; of
 - v. de luchtvaartmaatschappij houder is van een Air Operator Certificate dat is afgegeven door een lidstaat en er geen bilaterale overeenkomst voor luchtdiensten bestaat tussen het Koninkrijk Saudi-Arabië en die lidstaat, en wanneer kan worden aangetoond dat de noodzakelijke verkeersrechten om de voorgestelde actie uit te voeren niet aan de door het Koninkrijk Saudi-Arabië aangewezen luchtvaartmaatschappij(en) is (zijn) toegekend.

Bij de uitoefening van de rechten die krachtens dit lid aan het Koninkrijk Saudi-Arabië zijn verleend, mag het Koninkrijk Saudi-Arabië geen onderscheid maken tussen communautaire luchtvaartmaatschappijen op grond van nationaliteit.

ARTIKEL 3

Veiligheid

1. De bepalingen van lid 2 van dit artikel vormen een aanvulling op de desbetreffende bepalingen in de in bijlage 2, onder c), vermelde artikelen.
2. Wanneer een lidstaat een luchtvaartmaatschappij heeft aangewezen die onder het wettelijk toezicht van een andere lidstaat staat, zijn de rechten van het Koninkrijk Saudi-Arabië uit hoofde van de veiligheidsvoorschriften van de overeenkomst tussen de lidstaat die de luchtvaartmaatschappij heeft aangewezen en het Koninkrijk Saudi-Arabië zowel van toepassing op de vaststelling, naleving of handhaving van veiligheidsnormen door die andere lidstaat als op de exploitatievergunning van die luchtvaartmaatschappij .

ARTIKEL 4

Belasting op vliegtuigbrandstof

1. De bepalingen van lid 2 van dit artikel vormen een aanvulling op de overeenkomstige bepalingen van de in bijlage 2, onder d), vermelde artikelen.
2. Niettegenstaande eventuele andersluidende bepalingen, beletten de in bijlage 2, onder d), vermelde overeenkomsten op generlei wijze dat de lidstaten op niet-discriminerende wijze belastingen, heffingen, accijnzen, vergoedingen of kosten in rekening brengen voor de brandstof die op hun grondgebied wordt geleverd voor gebruik in een vliegtuig van een aangewezen luchtvaartmaatschappij van het Koninkrijk Saudi-Arabië dat een plaats op het grondgebied van die lidstaat verbindt met een andere plaats op het grondgebied van die lidstaat of op het grondgebied van een andere lidstaat.

ARTIKEL 5

Verenigbaarheid met de mededingingsregels

1. Onverminderd eventuele andersluidende bepalingen mag niets in de in bijlage 1 vermelde overeenkomsten (i) vereisen of aanmoedigen dat overeenkomsten tussen ondernemingen, besluiten van ondernemersverenigingen en onderling afgestemde feitelijke gedragingen tot stand komen die de mededinging verhinderen of verstoren; (ii) de gevolgen van dergelijke overeenkomsten, besluiten of onderling afgestemde feitelijke gedragingen versterken; of (iii) de verantwoordelijkheid voor het nemen van maatregelen die de mededinging verhinderen, verstoren of beperken, toevertrouwen aan particuliere economische operatoren.
2. De bepalingen in de in bijlage 1 vermelde overeenkomsten die niet verenigbaar zijn met lid 1 van dit artikel, worden niet toegepast.

ARTIKEL 6

Bijlagen bij de Overeenkomst

De bijlagen bij deze Overeenkomst maken integrerend deel uit van de Overeenkomst.

ARTIKEL 7

Herziening of wijziging

De partijen mogen deze Overeenkomst op elk oogenblik met wederzijdse instemming herzien of wijzigen.

ARTIKEL 8

Inwerkingtreding en voorlopige toepassing

1. Deze Overeenkomst treedt in werking wanneer de partijen elkaar schriftelijk hebben meegedeeld dat zij hun interne procedures voor de inwerkingtreding van de Overeenkomst hebben voltooid.
2. Onverminderd het bepaalde in lid 1 stemmen de partijen ermee in deze Overeenkomst voorlopig toe te passen vanaf de eerste dag van de maand volgende op de datum waarop de partijen elkaar in kennis hebben gesteld van de voltooiing van de daartoe vereiste procedures.
3. Deze Overeenkomst is van toepassing op alle in bijlage 1 vermelde overeenkomsten en regelingen, inclusief die welke op de datum van ondertekening van deze Overeenkomst nog niet in werking zijn getreden en niet voorlopig worden toegepast.

ARTIKEL 9

Beëindiging

1. Wanneer een in bijlage 1 vermelde overeenkomst wordt beëindigd, worden ook alle bepalingen van de onderhavige Overeenkomst die betrekking hebben op de desbetreffende in bijlage 1 vermelde overeenkomst tegelijkertijd beëindigd.
2. Wanneer alle in bijlage 1 vermelde overeenkomsten worden beëindigd, wordt de onderhavige Overeenkomst tegelijkertijd beëindigd.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekenden, daartoe naar behoren gemachtigd, deze Overeenkomst hebben ondertekend.

Gedaan te [...] in tweevoud, op [.././...] in de Bulgarse, Tsjechische, Deense, Nederlandse, Engelse, Estse, Finse, Franse, Duitse, Griekse, Hongaarse, Italiaanse, Letse, Litouwse, Maltese, Poolse, Portugese, Roemeense, Slowaakse, Sloveense, Spaanse, Zweedse en Arabische taal, zijnde alle teksten gelijkelijk authentiek.

VOOR DE EUROPESE UNIE:

VOOR HET KONINKRIJK SAUDI ARABIË:

Lijst van de overeenkomsten waarnaar wordt verwezen in artikel 1 van deze
Overeenkomst

Overeenkomsten voor luchtdiensten en andere regelingen tussen het Koninkrijk Saudi-Arabië en lidstaten van de Europese Unie, zoals gewijzigd of geamendeerd, die op de datum van ondertekening van deze Overeenkomst zijn gesloten, ondertekend of geparafeerd:

- Luchtvervoersovereenkomst tussen de **Bondsregering van Oostenrijk en de regering van het Koninkrijk Saudi-Arabië**, ondertekend te Wenen op 13 juni 1989, laatstelijk gewijzigd bij het Memorandum van Overeenstemming tussen **de luchtvaartautoriteiten van de Republiek Oostenrijk en het Koninkrijk Saudi-Arabië**, ondertekend te Jeddah op 18 oktober 2008, hierna, in bijlage 2, respectievelijk "de Overeenkomst tussen Saudi-Arabië en Oostenrijk" en "het Memorandum van Overeenstemming tussen Saudi-Arabië en Oostenrijk" genoemd;
- Overeenkomst tussen de **regering van het Koninkrijk België en de regering van het Koninkrijk Saudi-Arabië** inzake luchtdiensten, ondertekend te Riyad op 13 april 1986, laatstelijk gewijzigd bij het Memorandum van Overeenstemming tussen **de regering van het Koninkrijk België en de regering van het Koninkrijk Saudi-Arabië**, ondertekend te Brussel op 16 juni 2005, hierna, in bijlage 2, respectievelijk "de Overeenkomst tussen Saudi-Arabië en België" en "het Memorandum van Overeenstemming tussen Saudi-Arabië en België" genoemd;
- Overeenkomst voor luchtdiensten tussen **de regering van de Republiek Cyprus en de regering van het Koninkrijk Saudi-Arabië**, ondertekend te Jeddah op 22 april 2002, hierna, in bijlage 2, "de Overeenkomst tussen Saudi-Arabië en Cyprus" genoemd;
- Luchtvervoersovereenkomst tussen **de regering van het Koninkrijk Saudi-Arabië en de regering van het Koninkrijk Denemarken**, ondertekend te Riyad op 15 maart 1987, hierna, in bijlage 2, "de Overeenkomst tussen Saudi-Arabië en Denemarken" genoemd;
- Overeenkomst tussen **de Franse Republiek en het Koninkrijk Saudi-Arabië** inzake de totstandbrenging en uitvoering van geregelde luchtdiensten tussen hun respectieve grondgebieden, ondertekend op 7 november 1968, laatstelijk gewijzigd bij het Memorandum van overeenstemming tussen **de luchtvaartautoriteiten van de Franse Republiek en het Koninkrijk Saudi-Arabië**, ondertekend te Parijs op 21 januari 2009, hierna, in bijlage 2, respectievelijk "de Overeenkomst tussen Saudi-Arabië en Frankrijk" en "het Memorandum van overeenstemming tussen Arabië en Frankrijk" genoemd;
- Luchtvervoersovereenkomst tussen **de regering van de Bondsrepubliek Duitsland en de regering van het Koninkrijk Saudi-Arabië**, ondertekend te Jeddah op 19 september 1973, laatstelijk gewijzigd bij het Memorandum van Overeenstemming tussen **de luchtvaartautoriteiten van de Bondsrepubliek Duitsland en het Koninkrijk Saudi-Arabië**, ondertekend te Jeddah op 12 november 2008, hierna, in

bijlage 2, respectievelijk "de Overeenkomst tussen Saudi-Arabië en Duitsland" en "het Memorandum van Overeenstemming tussen Saudi-Arabië en Duitsland" genoemd;

- Luchtvervoersovereenkomst tussen **de regering van de Helleense Republiek en de regering van het Koninkrijk Saudi-Arabië**, ondertekend te Athene op 23 mei 1989, hierna, in bijlage 2, de "Overeenkomst tussen Saudi-Arabië en Griekenland" genoemd;
- Overeenkomst tussen **de regering van de Italiaanse Republiek en de regering van het Koninkrijk Saudi-Arabië**, ondertekend te Rome op 17 december 1969, hierna, in bijlage 2, de "Overeenkomst tussen Saudi-Arabië en Italië" genoemd;
- Luchtvervoersovereenkomst tussen **het Koninkrijk der Nederlanden en het Koninkrijk Saudi-Arabië**, ondertekend te Riyad op 13 februari 1985, laatstelijk gewijzigd bij het Memorandum van Overeenstemming tussen **de luchtvaartautoriteiten van het Koninkrijk Saudi-Arabië en het Koninkrijk der Nederlanden**, ondertekend te Jeddah op 5 augustus 2008, hierna, in bijlage 2, respectievelijk "de Overeenkomst tussen Saudi-Arabië en Nederland" en "het Memorandum van Overeenstemming tussen Saudi-Arabië en Nederland" genoemd;
- Luchtvervoersovereenkomst tussen **het Koninkrijk Spanje en het Koninkrijk Saudi-Arabië**, ondertekend te Jeddah op 29 september 1987, hierna, in bijlage 2, "de overeenkomst tussen Saudi-Arabië en Spanje" genoemd;
- Luchtvervoersovereenkomst tussen **de regering van het Koninkrijk Saudi-Arabië en de regering van het Koninkrijk Zweden**, ondertekend te Stockholm op 17 maart 1987, hierna, in bijlage 2, "de Overeenkomst tussen Saudi-Arabië en Zweden" genoemd;
- Overeenkomst tussen **de regering van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland en de regering van het Koninkrijk Saudi-Arabië** voor luchtdiensten tussen hun grondgebieden en over de grenzen van hun grondgebieden heen, ondertekend te Jeddah op 20 januari 1975, aangevuld door het Memorandum van overeenstemming van 24 juni 2008, hierna, in bijlage 2, "de Overeenkomst tussen Saudi-Arabië en het VK" genoemd.

Lijst van artikelen die zijn opgenomen in de in bijlage 1 vermelde overeenkomsten en waarnaar wordt verwezen in de artikelen 2, 3 en 4 van deze Overeenkomst

a) Aanwijzing door een lidstaat:

- Artikel 3, lid 5, van de Overeenkomst tussen Saudi-Arabië en Oostenrijk, zoals gewijzigd bij artikel 1, punt A-1, van het Memorandum van overeenstemming tussen Saudi-Arabië en Oostenrijk;
- Artikel 4, lid 3, van de Overeenkomst tussen Saudi-Arabië en België;
- Artikel 3 van de Overeenkomst tussen Saudi-Arabië en Cyprus;
- Artikel 3 van de Overeenkomst tussen Saudi-Arabië en Denemarken;
- Artikel 3, lid 4, van de Overeenkomst tussen Saudi-Arabië en Duitsland;
- Artikel 3 van de Overeenkomst tussen Saudi-Arabië en Griekenland;
- Artikel III van de Overeenkomst tussen Saudi-Arabië en Italië;
- Artikel 3 van de Overeenkomst tussen Saudi-Arabië en Nederland;
- Artikel 3 van de Overeenkomst tussen Saudi-Arabië en Spanje;
- Artikel 3 van de Overeenkomst tussen Saudi-Arabië en Zweden;
- Artikel 3 van de Overeenkomst tussen Saudi-Arabië en het VK.

b) Weigering, intrekking, opschorting of beperking van vergunningen en machtigingen:

- Artikel 4, lid 1, onder a), van de Overeenkomst tussen Saudi-Arabië en Oostenrijk en Aanhangsel (C) van het Memorandum van overeenstemming tussen Saudi-Arabië en Oostenrijk, zoals aangevuld door artikel 2, punt (D), van het Memorandum van overeenstemming tussen Saudi-Arabië en Oostenrijk;
- Artikel 4 van de Overeenkomst tussen Saudi-Arabië en Cyprus;
- Artikel 3 van de Overeenkomst tussen Saudi-Arabië en Denemarken;
- Artikel X van de Overeenkomst tussen Frankrijk en Saudi-Arabië, zoals aangevuld door artikel 2, punt (D), van het Memorandum van overeenstemming tussen Saudi-Arabië en Frankrijk;
- Artikel 4, lid 1, tweede zin, van de Overeenkomst tussen Saudi-Arabië en Duitsland, zoals aangevuld door artikel 2, punt (D), van het Memorandum van overeenstemming tussen Saudi-Arabië en Duitsland;

- Artikel 3 van de Overeenkomst tussen Saudi-Arabië en Griekenland;
- Artikel III van de Overeenkomst tussen Saudi-Arabië en Italië;
- Artikel 4 van de Overeenkomst tussen Saudi-Arabië en Nederland;
- Artikel 4 van de Overeenkomst tussen Saudi-Arabië en Spanje;
- Artikel 3 van de Overeenkomst tussen Saudi-Arabië en Zweden;
- Artikel 4 van de Overeenkomst tussen Saudi-Arabië en het VK.

c) Veiligheid:

- Aanhangsel (C) van het Memorandum van overeenstemming tussen Saudi-Arabië en Oostenrijk;
- Artikel 3 van het Memorandum van overeenstemming tussen Saudi-Arabië en België;
- Artikel 12 van de Overeenkomst tussen Saudi-Arabië en Cyprus;
- Aanhangsel (C) van het Memorandum van overeenstemming tussen Saudi-Arabië en Frankrijk;
- Bijlage B van het Memorandum van overeenstemming tussen Saudi-Arabië en Nederland;
- Artikel 11B van de Overeenkomst tussen Saudi-Arabië en het VK.

d) Belasting op vliegtuigbrandstof:

- Aanhangsel (B) van het Memorandum van overeenstemming tussen Saudi-Arabië en België;
- Artikel 6 van de Overeenkomst tussen Saudi-Arabië en Cyprus;
- Artikel 4 van de Overeenkomst tussen Saudi-Arabië en Denemarken;
- Aanhangsel (C) van het Memorandum van overeenstemming tussen Saudi-Arabië en Frankrijk;
- Artikel 7 van de Overeenkomst tussen Saudi-Arabië en Duitsland;
- Artikel 6 van de Overeenkomst tussen Saudi-Arabië en Griekenland;
- Artikel V van de Overeenkomst tussen Saudi-Arabië en Italië;
- Artikel 9 van de Overeenkomst tussen Saudi-Arabië en Nederland;

- Artikel 7 van de Overeenkomst tussen Saudi-Arabië en Spanje;
 - Artikel 4 van de Overeenkomst tussen Saudi-Arabië en Zweden;
 - Artikel 5 van de Overeenkomst tussen Saudi-Arabië en het VK.
-

Lijst van andere landen waarnaar wordt verwezen in artikel 2 van deze Overeenkomst

a) De Republiek IJsland (in het kader van de overeenkomst inzake de Europese Economische Ruimte);

b) Het Vorstendom Liechtenstein (in het kader van de Overeenkomst inzake de Europese Economische Ruimte);

c) Het Koninkrijk Noorwegen (in het kader van de overeenkomst inzake de Europese Economische Ruimte);

d) De Zwitserse Bondsstaat (krachtens de Overeenkomst inzake luchtvervoer tussen de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat).